

Підсумки моніторингу здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти

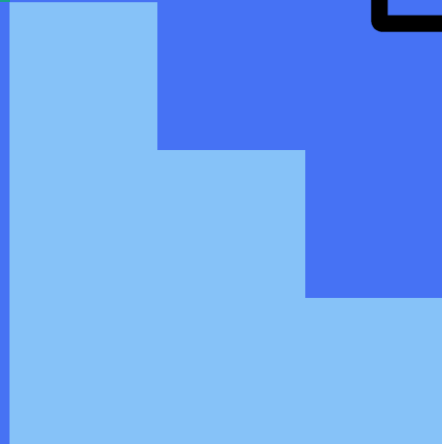
аналізуємо

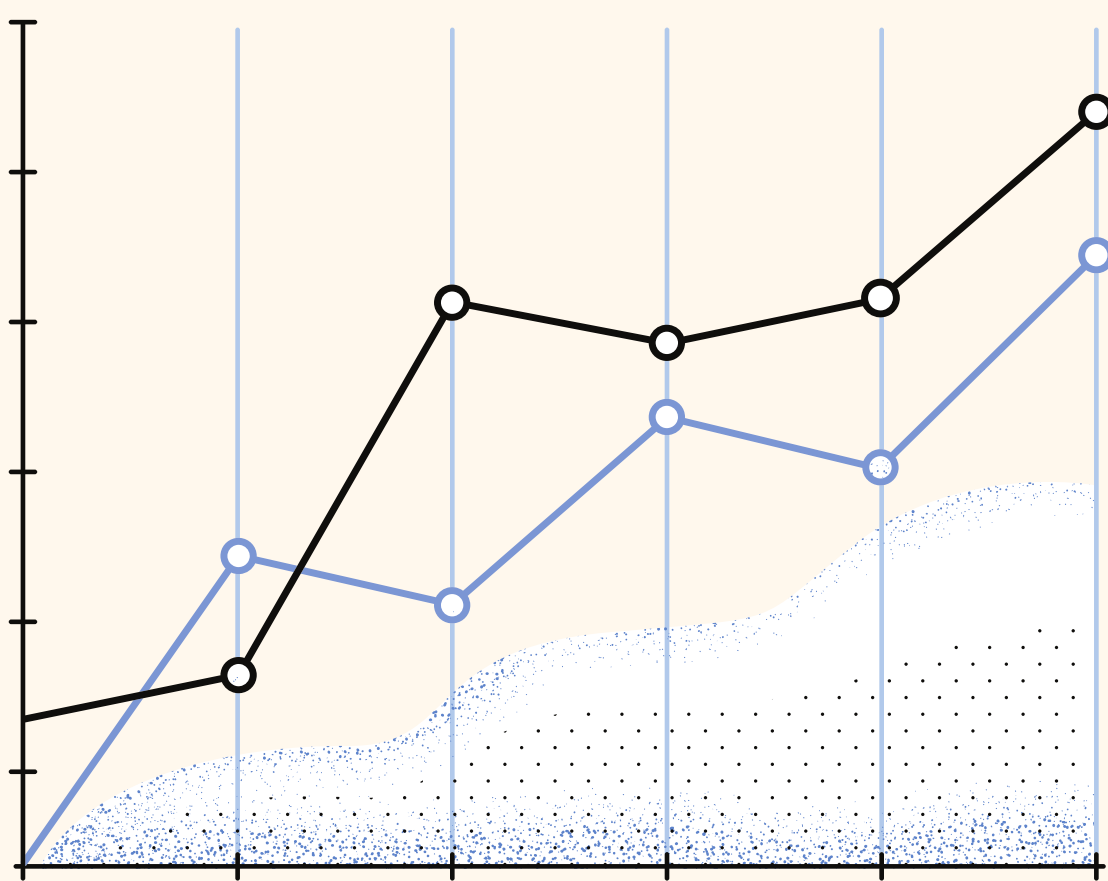

визначаємо
тенденції

рекомендуємо

Нормативна база для проведення моніторингу:

- завдання 2.4.4.3.(1) Оперативного плану МОН на 2025 рік,
- п. 3 наказу МОН від 20.09.2024 р. № 1349

Мета моніторингу: отримати **об'єктивні дані** щодо стану впровадження супервізії в Україні у 2024-2025 рр., вивчити **тенденції** у процесі підготовки супервізорів і надання ними послуг; з'ясувати **запити** учасників щодо покращення ефективності супервізії для забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти.

Рівні моніторингу:

- відповідальні за організацію супервізії від закладів післядипломної педагогічної освіти;
- супервізори, підготовлені у 2024 році,
- супервізанти, які отримали послугу у 2024 році.

Інформацію отримано від усіх 24 областей України та міста Києва.

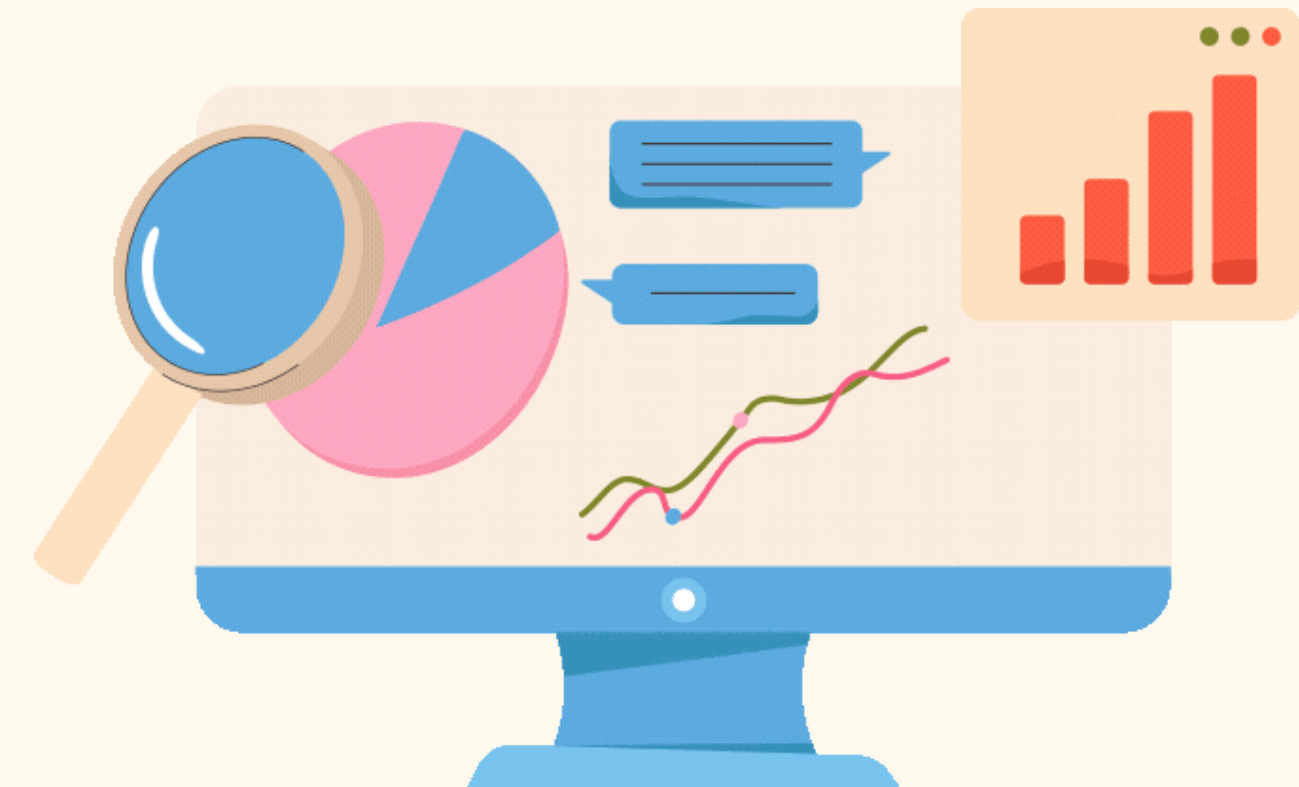
ВІДПОВІДАЛЬНІ ВІД ЗППО

За даними від закладів післядипломної педагогічної освіти:

- на підготовку надавачів послуг із професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (супервізори) було витрачено 881 211,50 грн.
- На оплату праці надавачів послуг із професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (супервізорів) було витрачено 1 823 507,00 грн.

- Витрачено 0 грн. на оплату послуг у 11 областях (Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська, Миколаївська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька) та м. Київ.

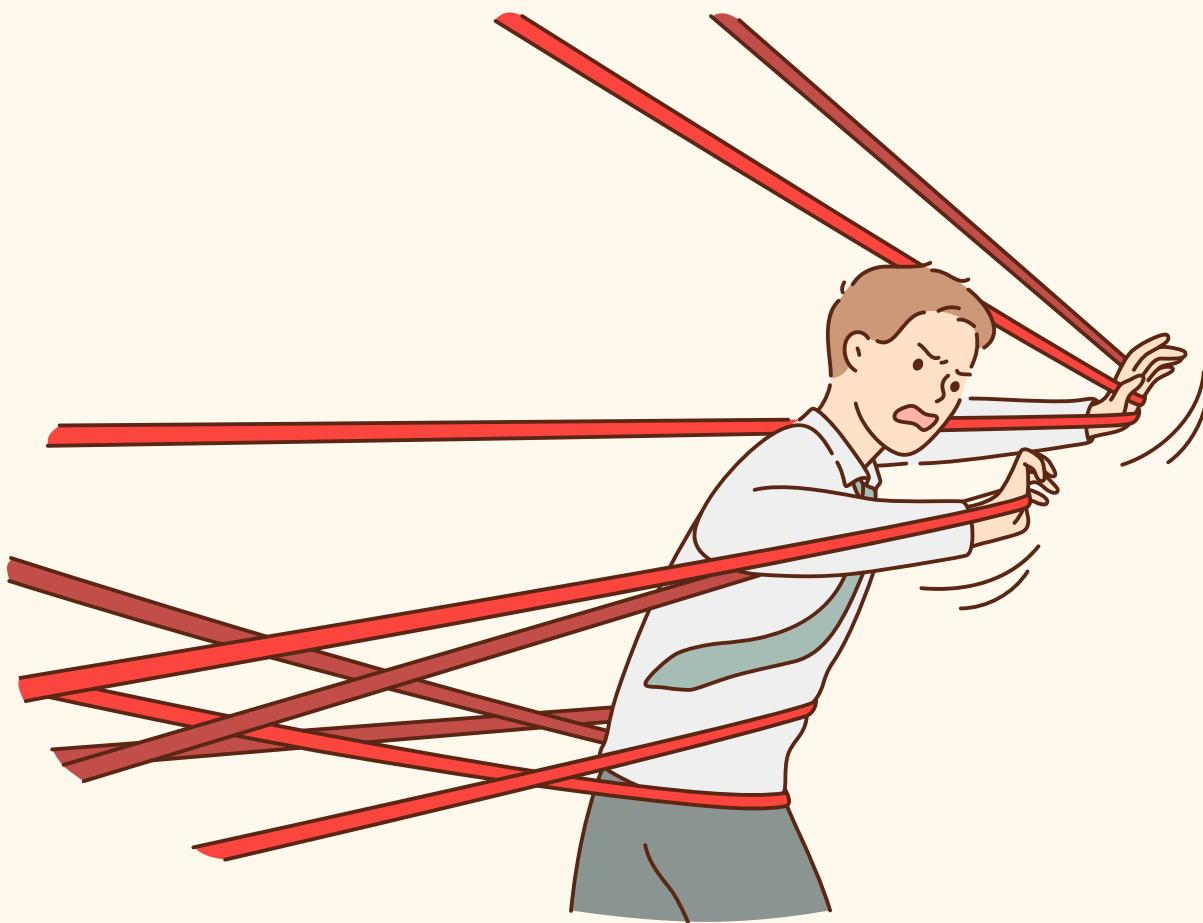
- надавали послуги у 2024 році 344 особи із 13 областей України
- кількість проведених супервізій у 2024 році становить 427

Область	Кількість підготовлених супервізорів	Кількість супервізорів, які надавали послуги	Кількість проведених супервізій
Вінницька	193	0	0
Волинська	61	6	6
Дніпропетровська	323	0	0
Донецька	22	0	0
Житомирська	167	88	88
Закарпатська	90	13	37
Запорізька	99	0	0
Івано-Франківська	87	20	20
Київська	90	27	27
Кіровоградська	89	0	0
Луганська	29	11	16
Львівська	58	33	35
м.Київ	39	0	0
Миколаївська	61	0	0
Одеська	68	38	38
Полтавська	77	2	2
Рівненська	120	0	0
Сумська	70	47	78
Тернопільська	90	0	0
Харківська	89	37	54
Херсонська	68	17	20
Хмельницька	189	0	0
Черкаська	128	0	0
Чернівецька	90	0	0
Чернігівська	81	5	6
Усього	2478	344	427

Труднощі у процесі організації супервізії на рівні області:

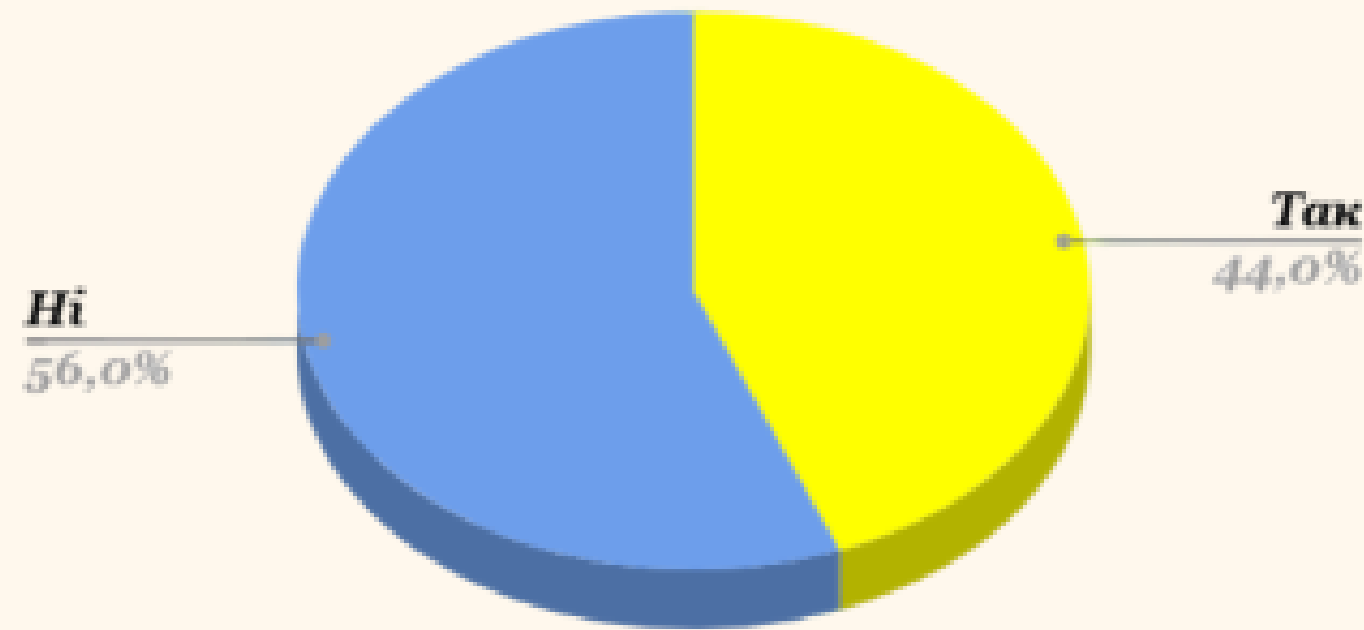
- Обмеженість у часі, а саме: стислі терміни на організацію процесу наприкінці бюджетного року, перевантаженість учителів, нестача часу для проведення попередньої інформаційної кампанії
- Потреба у додатковому нормативному забезпеченні процесу супервізії, зокрема: щодо функцій ЗППО у процесі супервізії
- Відсутність досвіду в організації супервізії
- Вплив воєнного стану: військові загрози, вимкнення світла, змішаний формат навчання в закладах освіти, що ускладнювало організацію супервізії
- Недостатня інформаційна кампанія: недостатнє розуміння та сприйняття супервізії вчителями

Всі без винятку ЗППО провели **комунікаційні заходи** щодо сутності та можливостей супервізії. Проблеми, що залишилися невирішеними, пов'язані, перш за все, із **недостатнім розумінням педагогічними працівниками процесу супервізії та неготовністю брати у ньому участь.**

№п/п	Форми проведення	Кількість суб'єктів, що провели заходи	ЗППО
1.	Вебінари	16	Вінницький, Волинський, Дніпропетровський, Житомирський, Закарпатський, Запорізький, Івано-Франківський, Кіровоградський, Луганський, Полтавський, Рівненський, Харківський, Хмельницький, Черкаський, Чернігівський ЗППО та ІППО м. Києва
2.	Інформаційні повідомлення	16	Вінницький, Донецький, Житомирський, Запорізький, Івано-Франківський, Київський, Кіровоградський, Луганський, Львівський, Миколаївський, Одеський, Полтавський, Сумський, Тернопільський, Харківський, Херсонський, Хмельницький, Черкаський, Чернігівський ЗППО та ІППО м. Києва
3.	Зустрічі	7	Вінницький, Дніпропетровський, Запорізький, Київський, Полтавський, Херсонський ЗППО
4.	Виступи на телебаченні	1	Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»
5.	Модулі у курсах ПК для керівників	17	Волинський, Дніпропетровський, Житомирський, Запорізький, Івано-Франківський, Луганський, Львівський, Миколаївський, Одеський, Полтавський, Рівненський, Тернопільський, Харківський, Хмельницький, Чернівецький, Чернігівський ЗППО та ІППО м. Києва
6.	Модулі у курсах ПК для вчителів	10	Волинський, Житомирський, Запорізький, Закарпатський, Луганський, Львівський, Полтавський, Сумський, Тернопільський, Харківський, Хмельницький, Черкаський, Чернігівський ЗППО та ІППО м. Києва

Використання додаткових критеріїв при відборі кандидатів у супервізори

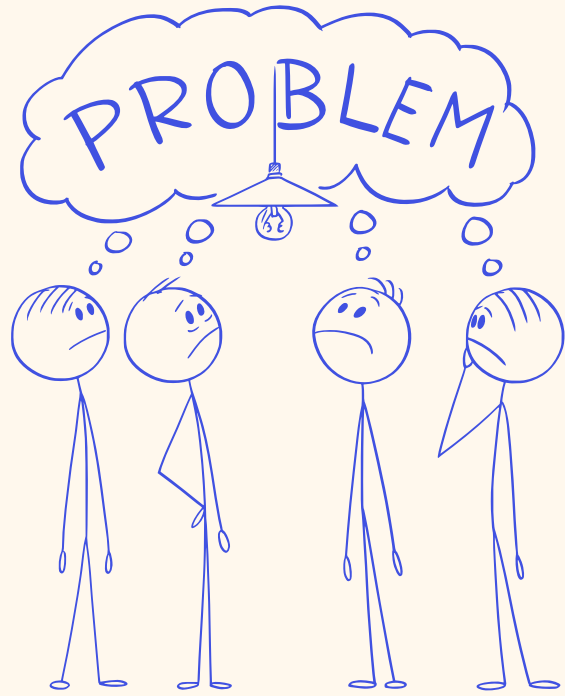

Додаткові критерії відбору використовували 44% респондентів (12 ЗППО із Волинської, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Луганської, міста Києва, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської, Херсонської та Чернівецької областей)

не використовували - 56% (13 ЗППО із Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Київської, Львівської, Черкаської, Одеської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернігівської областей)

Групи додаткових критеріїв:

- **Наявність досвіду роботи у школі** (практичного досвіду роботи у базовій школі, досвіду від 5-ти років роботи на посаді заступника керівника ЗЗСО, керівника або консультанта ЦПРПП, досвід тренера-педагога НУШ, залученість до проведення підвищення кваліфікації)
- **Посади кандидатів** (переваги віддавалися посадам заступників директорів закладів загальної середньої освіти, працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників, практичних психологів, фахівців ІРЦ, педагогів різних освітніх галузей).
- **Сертифікація педагогічних працівників.**

В опитуванні супервізорів взяли участь 2275 респондентів (92% від загальної кількості підготовлених у 2024 році).

203 надавача послуг від загальної кількості підготовлених у 2024 році (8%) не долучилися до опитування.

Частина тих, хто не брав участі у моніторингу, відмовляється проводити процедуру супервізії, не бачить себе в цій ролі.

1. Якісний відбір претендентів на навчання за програмою підготовки супервізорів
2. Виключення зі списку супервізорів таких осіб, які після навчання офіційно відмовляються від виконання функцій супервізора (актуалізовано питання анулювання сертифікату)

СУПЕРВІЗОРИ

В опитуванні супервізорів взяли участь 297 респондентів, які проводили супервізію (86% від тих, хто надавав послуги).

3 % супервізорів провели супервізію за очною формою, 51 % – за очно-дистанційною, 26 % – за дистанційною формою.

82 % супервізорів провели індивідуальні супервізії, 18 % – групові супервізії. Досвід проведення групової супервізії отриманий у Закарпатській, Луганській, Харківській областях.

Досвід. Щодо кількості проведених супервізій

Кількість проведених супервізій	Кількість супервізорів, які надавали послуги
Понад 5 супервізій	3
Житомирська область Сумська область Харківська область	1 1 1
4 супервізії	6
Закарпатська область Сумська область Харківська область	3 2 1
3 супервізії	22
Житомирська область Закарпатська область Сумська область Харківська область	1 9 10 2
2 супервізії	51
1 супервізію	215

які знання та навички
необхідні?

Досвід. Групи запитів від супервізантів:

Оцінювання (18% респондентів): особливості оцінювання навчальних досягнень учнів, форми проведення та види оцінювання (зокрема, формувальне).

НУШ (16% респондентів): здійснення професійної підтримки педагогічного працівника в умовах реалізації Концепції НУШ, упровадження сучасних методик НУШ, виклики НУШ, особливості календарно-тематичного планування уроків в класах НУШ.

Мотивація (10% респондентів): мотивація учнів до навчання, мотивація педагогічного працівника до роботи в умовах воєнного стану та реформування освіти.

Підтримка (8% респондентів): підтримка психоемоційної життєстійкості учасників освітнього процесу, збереження ментального здоров'я, професійна підтримка, профілактика емоційного вигорання.

Досвід. Дотримання повного циклу супервізійної сесії

3% респондентів - не вдалося ,
87% респондентів - вдалося реалізувати всі компоненти циклу,
10% - “випадали” окремі етапи.

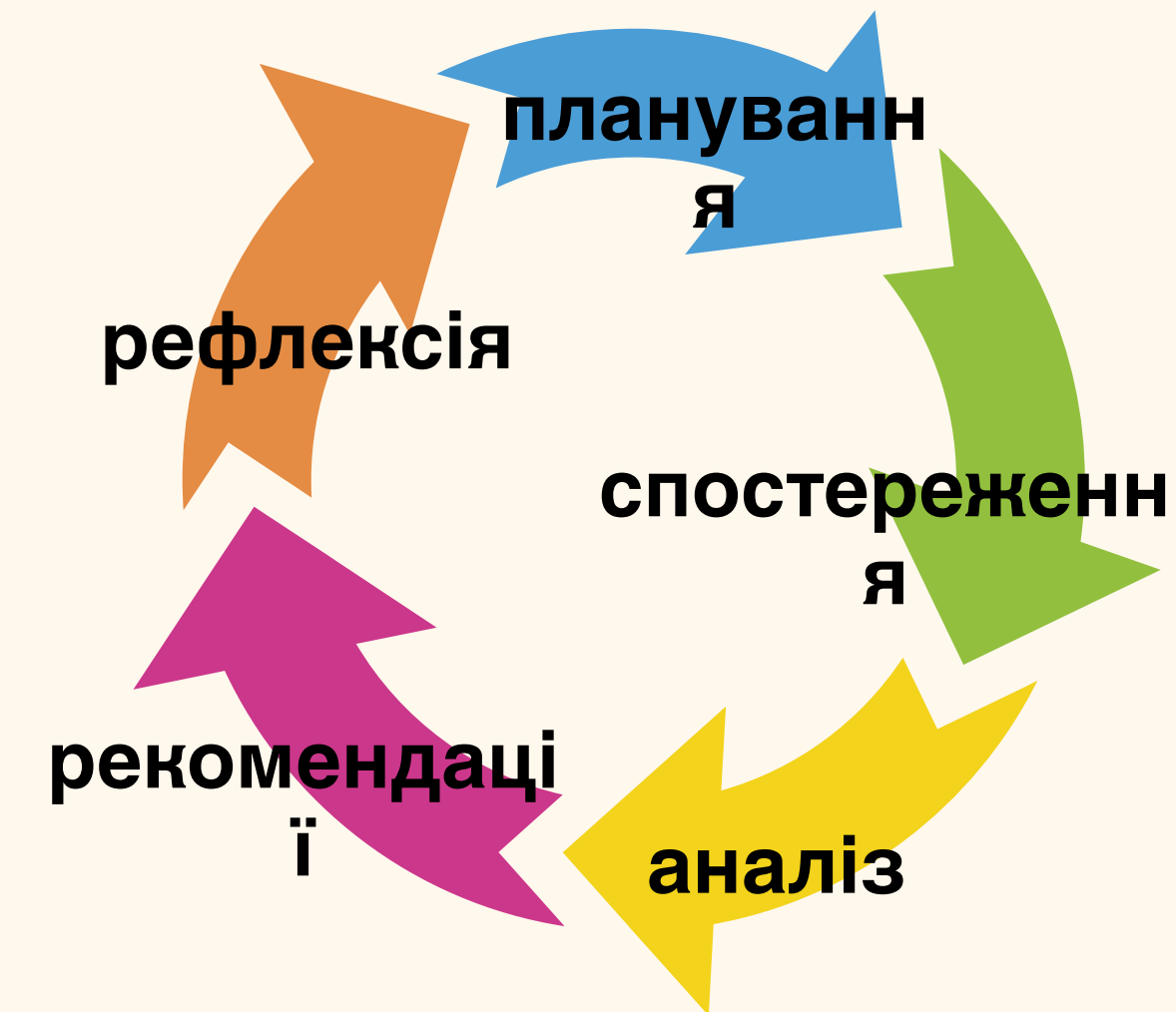
Найчастіше “випадали” компоненти:

- спостереження і вивчення робочої документації;
- рефлексивний аналіз

**Супервізанти:

найчастіше “випадали” компоненти:

- осмислення (бесіда за підсумками спостереження) – 26%
- рефлексивний аналіз (рефлексивна бесіда) – 27%

Увага! Цикл супервізійної сесії не може бути скороченим та має бути збереженим під час усіх форм супервізії.

Рекомендуємо провести з супервізорами додаткові навчальні та роз'яснювальні заходи щодо ретельного планування супервізії, виконання плану у повному обсязі, змістового наповнення етапів супервізійної сесії.

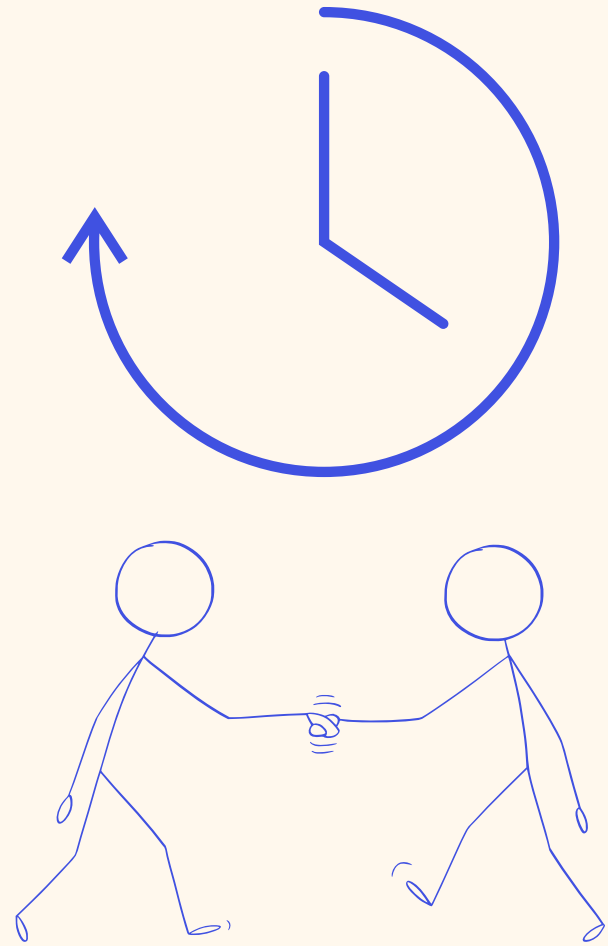
Умови проведення:

- **тривалість супервізії** (години, визначені наказом МОН № 1349 від 20.09.2024р.): 84% супервізорів - відповідає потребам супервізанта
15% супервізорів - відповідає частково,
1% - не відповідає потребам супервізанта.
- **довірча атмосфера:**
98% супервізорів - вдалося створити ,
2% вдалося частково

Оцінювання супервізорами ефективності проведених сесій

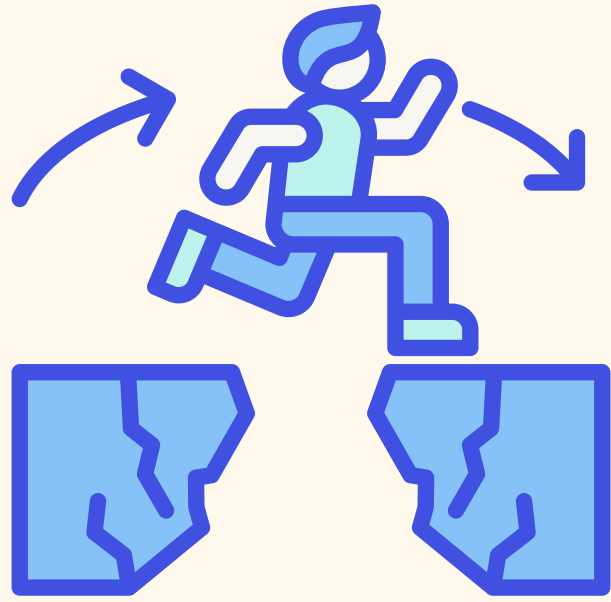
(за 5бальною шкалою):

- високо оцінили себе 79% респондентів: 5 балів – 38%; 4 бали – 41%;
- на середньому рівні (3 бали) – 20,8% надавачів послуг,
- критично підійшли до оцінки ефективності своєї роботи (1 бал) 0,2% супервізорів.

Типові труднощі, які виникали в роботі супервізорів:

- **брак часу, знань та досвіду** (див. попередні твердження);
- повітряні тривоги;
- ознаки **упередженості від учасників освітнього процесу**;
- показова демонстрація навчальної взаємодії вчителя та учнів;
- хвилювання та невпевненість супервізантів;
- **сприйняття супервізора як перевіряючого.**

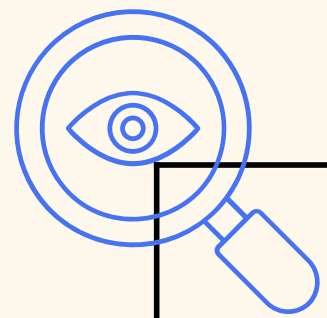
Специфічні відгуки: “Якщо б були знову курси супервізорів із радістю ще б їх відвідала”; “Ні, більше я до вас ні ногою!”

Власним досвідом проведення супервізії з колегами готові поділитися 20% супервізорів

потенційні лідери спільнот

зразкові практики

Запити на підвищення рівня умінь супервізорів

Варіант відповіді	К-ть супервізорів (%)
ґрунтовні знання в галузі (предметі), що дозволяють надавати кваліфіковану підтримку педагогам	11
уміння активно слухати, надавати конструктивний зворотний зв'язок і створювати сприятливу атмосферу для співпраці	3
здатність розуміти емоції інших, підтримувати та мотивувати педагогів, ураховуючи їхні почуття та потреби	9
уміння аналізувати проблеми, виявляти слабкі місця в роботі та пропонувати ефективні рішення	14
здатність планувати роботу	14
уміння проводити групові обговорення, допомагаючи учасникам досягти спільних цілей та відкрити нові ідеї	24
дотримання високих моральних стандартів, чесність і відповідальне ставлення до своїх обов'язків	1
уміння надихати педагогів на розвиток, підтримувати їхню віру у власні сили та професійне вдосконалення	11
готовність постійно вдосконалювати свої знання та вміння	13

СУПЕРВІЗАНТИ

В опитуванні супервізанти взяли участь 467 респондентів.

Найбільша кількість з Київської (89), Житомирської (73) та Харківської (70) областей.

!!! відповіді отримані також від представників Дніпропетровської (2) та Черкаської (1) областей, в яких супервізія, за звітами від ЗППО, не проводилася

Стаж респондентів:

- понад 20 років - 44% ,
- 10-20 років – 25% ,
- 5-10 років – 14% ,
- до 5 років – 17%.

Якість та комфорт:

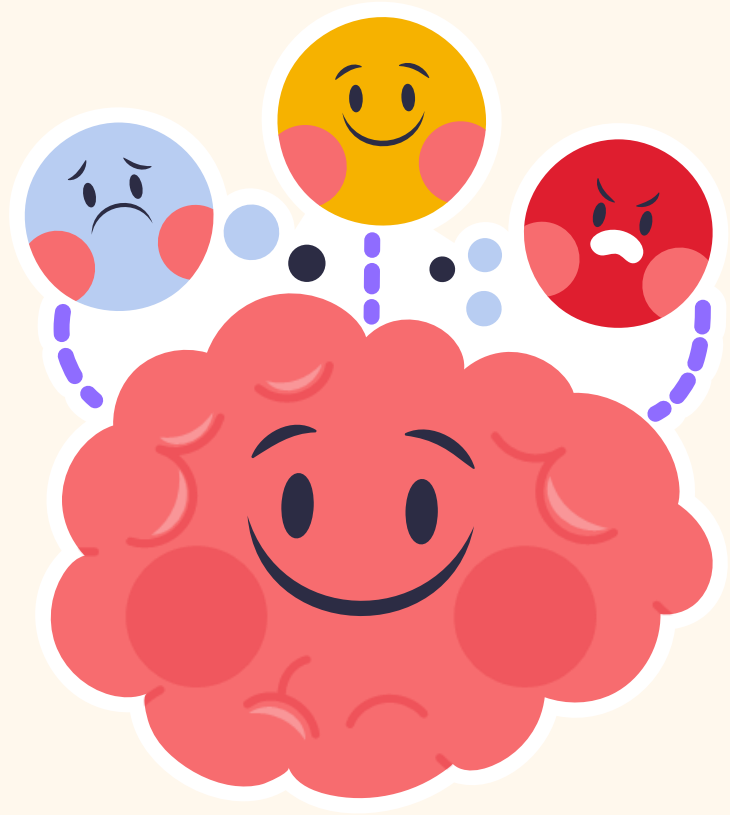
85% опитаних супервізанти задоволені якістю проведення супервізії (оцінили її в 5 балів), 15% супервізанти в більшості задоволені (4 бали).

- Досить комфортно почували себе під час супервізії - 71% респондентів,
- комфортно- 28%
- нейтрально - 1% .
- некомфортно та дуже некомфортно- 0

Щодо емоційного стану супервізантів

- спілкування було комфортним, відчували постійну підтримку від супервізора -32%
- відчували доброзичливість з боку супервізора -27%,
- спілкування було легким та на рівних -22%,
- відчували захоплення від спільної роботи, майстерності супервізора -19%.

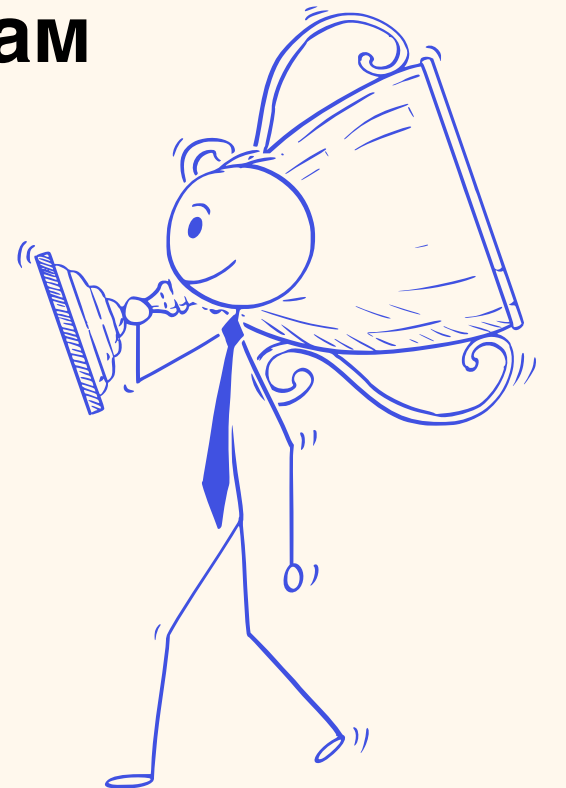
*** Окремі випадки: відчували пригнічення через тиск з боку супервізора, психологічний дискомфорт, бо супервізор виступав як контролер, страх щодо поганого результату або не такого, як очікував супервізор

98% опитаних супервізантів готові рекомендувати супервізію своїм колегам

**80% супервізантів хотіли би ще раз пройти процедуру супервізії,
20% респондентів не бажають повторювати такий досвід.**

92% респондентів використовують у своїй роботі навички, отримані під час супервізії,

7% супервізантів використовують їх частково.

Способи надання практичних рекомендацій:

35% рекомендували джерела для самостійного вивчення;

30% провели майстер-класи із презентації свого досвіду;

20% демонстрували власні уроки;

14% - записи уроків інших педагогів;

5 супервізантів не назвали жодного способу надання практичних рекомендацій, які були б застосовані супервізором

Було обговорено теми,:

- оцінювання (126),
- практик НУШ (114),
- досконалення професійних компетентностей (18),
- подолання освітніх втрат (18),
- культури академічної доброчесності (9),
- проєктної діяльності, подолання професійного вигорання.

Запити на майбутні супервізії від супервізантів:

Теми:

- оцінювання (55),
- використання інноваційних технологій, зокрема ШІ (47),
- мотивацію учнів та педагогів (39),
- професійне вигорання (22),
- роботу з дітьми ООП (16).

Організація:

- збільшити час проведення супервізійної сесії,
- **забезпечити регулярність супервізії,**
- надавати **можливість онлайн-спілкування з іншими колегами**, що проходять супервізію;
- збільшити кількість супервізорів у громаді;
- запровадити спеціалізовані платформи для здійснення супервізії; проводити аналіз уроків через їх запис у відео форматі;
- поширити інформаційну кампанію для педагогів;
- надавати академічну відпустку на період проходження супервізії.

PLEASE

Подальші кроки

1. Розробити додаткові методичні матеріали щодо організації та проведення супервізії.
2. Оновити інформаційну кампанію щодо сутності та можливостей супервізії для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.
3. При підготовці додаткових груп супервізорів для відбору претендентів суб'єктам підвищення кваліфікації використовувати критерії якісного відбору.
4. Верифікувати склад регіональних супервізорів та оновити Список супервізорів на всеукраїнському рівні з урахуванням подання інформації від ЗППО.
5. Провести з супервізорами додаткове навчання щодо ретельного планування супервізії, змістового наповнення етапів супервізійної сесії, групової супервізії, а також відповідно до запитів супервізорів, наданих під час моніторингу.
6. Створити на рівні громад професійні спільноти супервізорів, пропагувати кращі практики проведення супервізії від супервізорів, які готові поділитися досвідом з колегами.

